

Undercover acties van de ESPU

Enige tijd geleden ontmoette ik heel toevallig Pieter Lategan, een politieman uit Zuid Afrika, die erg nauw betrokken is bij de bescherming van bedreigde dieren in zijn land. Hij zette in Zuid Afrika de ESPU (Endangered Species Protection Unit) op, wat hem herhaaldelijk in contact bracht met de Biggame Parks in Swaziland. De familie Reilly is dan ook een goede bekende van hem en volgens Mick Reilly heeft Pieter met zijn ESPU enorm goede dingen voor de parken in o.a. Swaziland gedaan.

Pieter en ik raakte natuurlijk niet uitgesproken over zijn werk en alle dingen die hij in de loop der jaren heeft meegemaakt. Ik vind hem een hele interessante man waar ik nog veel van kan leren. Hij op zijn beurt vindt het weer geweldig dat ik, afkomstig uit het kleine Nederland, helemaal bezeten ben van neushoorns en mij inzet om de dieren in Zuid Afrika en Swaziland te helpen. Hij heeft een aantal anekdotes voor het Neushoorn Magazine op papier gezet om ons een klein beetje inzicht te geven in het soort werk dat hij deed voor de ESPU.

- door Pieter Lategan -

"Als jonge detective had ik nog niet zoveel ervaring met 'undercover' werk. De enige keren dat ik aan undercover of andere geheime acties deelnam was tijdens de zeldzame keren dat ik mocht samenwerken met de detectives van de Goud- en Diamantendivisie van de Zuid Afrikaanse politie. Tijdens deze acties deden zij zich voor als smokkelaars om de echte smokkelaars van diamanten uit te lokken. Meerdere malen heb ik te kennen gegeven dat ik graag actief wilde deelnemen aan hun operaties maar ieder keer zeiden ze mij dat ik een te eerlijk en open gezicht had om van undercover operaties een succes te maken. Men zou mij zo doorzien. Ik heb mij nog nooit zo geweldig gevoelt als op die ene avond, zo'n 15 jaar later, toen ik samen met mijn collega's van de Bedreigde Dieren Bescherming Divisie een ervaren diamant smokkelaar arresteerde die probeerde olifanten ivoor aan ons te verkopen. De man klaagde luid: "Ik kan goed liegen... maar jij, jij bent nog veel beter".

ESPU

De Bedreigde Dieren Bescherming Divisie (vertaald ESPU) van de Zuid Afrikaanse politie heb ik in 1988 opgericht en was de eerste politie unit in de wereld die zich volledig wijdde aan het bestrijden van wildlife criminaliteit. We besloten dat de beste manier om de zwarte markt in ivoor en neushoorn te ontwrichten was door te infiltreren in smokkel-syndicaten. Dit was een nieuwe werkwijze volgens een conceptwet op het gebied van de natuurbehoud wetgeving en we kregen kritiek van vele kanten. Er werd zelfs gezegd dat we hierdoor een markt creëerden voor neushoorn en ivoor en dat we daardoor het stropen aanmoedigden. Er heeft zich geen enkele gebeurtenis voorgedaan die bewezen dat de critici gelijk hebben gehad en onze operatie was gedurende vijf jaar erg succesvol met als resultaat de arrestatie van meer dan tweehonderd smokkelaars...

Actie

We begonnen in het hart van Johannesburg een undercover operatie en presenteerde ons als kopers van halfedelstenen, leer, dierenvachten, enz. De winkel was op de vijfde verdieping van een gebouw en had een gezellig receptie waar de toekomstige kopers, of liever gezegd, smokkelaars van hoorn en ivoor werden opgevangen en begeleid naar spreekkamers. Nadenkend

over de bedrijven in het gebouw denk ik dat er geen enkele legale activiteit plaatsvond. Op de zesde etage was een salon waar de dames van lichte zeden hun werkzaamheden uitvoerden. We hebben vele interessante gesprekken met hun gevoerd, bedachten samen plannetjes over hoe we konden voorkomen dat we door de politie ontdekt zouden worden. Het werd een lange termijn operatie en we leerden meer van ze dan ze zelf ooit zouden willen geloven.

Eén arrestatie waar ik bijzonder trots op ben is die van een geneeskundig arts, tevens hooggeplaatste bij de inlichtingendienst; hij smokkelde ivoor vanuit buurlanden Zuid Afrika in. Wij werden aan hem voorgesteld, wonnen zijn vertrouwen en hij vloog naar Zuid Afrika met negen grote olifanten slaganden in zijn vliegtuig. Hij ontmoette mijn collega's in één van de spreekkamers en besprak de verkoop van de slaganden. Toen hem gevraagd werd of hij niet bang was voor de Bedreigde Dieren Bescherming Divisie antwoordde hij smalend: "Zet die maar uit je hoofd, dat zijn een stelletje klootzakken!" Je kunt je voorstellen hoe verrast hij de volgende ochtend was toen ik hem arresteerde op het vliegveld met de volgende woorden: "Goedemorgen dokter. Ik ben één van die klootzakken waar je het gisteravond over had. Ik arresteer je voor het handelen in ivoor."

Humor

Ondanks dat er altijd wel gevaar dreigde in ons werk, hebben we verschillende hilarische momenten meegemaakt. Normaal gesproken zijn er twee tot drie politiemensen betrokken bij een deal met een smokkelaar. Tijdens een van die deals rook de smokkelaar onraad en vroeg heel dreigend: "Wie is de politie agent?". Tot zijn verbijstering was het antwoord: "Iedereen behalve jij!". Het was voor hem het vreselijke moment van de waarheid."

